

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди:

№ МД 5А120102-2.04

2017 йил "18" 08

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

2017 йил "24" 08

АСОСИЙ ЧЕТ ТИЛИ (C1+)

ФАН ДАСТУРИ

Билим соҳаси:	100000	–	Гуманитар соҳа
Таълим соҳаси:	120000	–	Гуманитар фанлар
Магистратура мутахассислиги:	5А120102	–	Лингвистика (роман-герман тиллари)

Тошкент – 2017

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2017 йил “24” августдаги “603”-сонли буйруғининг 2-илоvasи билан фан дастури рўйхати тасдиқланган.

Фан дастури Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашининг 2017 йил “18” августдаги 4-сонли баённомаси билан маъқулланган.

Фан дастури Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетида ишлаб чиқилди.

Тузувчилар:

- А.А.Носиров – Халқ таълими вазирлиги Умумтаълим муассасаларида ўқув-методик жараёнларни ривожлантириш бош бошқармаси бошлиғи, ф.ф.д.
- Г.Т. Махкамова – ЎзДЖТУ, “Лингвистика ва инглиз адабиёти” кафедраси профессори, п.ф.д.
- М.Р. Галиева – ЎзДЖТУ, “Лингвистика ва инглиз адабиёти” кафедраси доценти, ф.ф.н.

Такризчилар:

- И.И.Зокиров – Республика Таълим маркази директори
(кадрлар истеъмолчиси).
- И.А.Сиддикова – ЎзМУ, “Қиёсий тилшунослик” кафедраси профессори,
ф.ф.д.;
- С.А.Глазырина – ЎзДЖТУ, “Инглиз тили стилистикаси” кафедраси
катта ўқитувчиси, ф.ф.н.

Фан дастури Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети Кенгашида кўриб чиқилган ва тавсия қилинган (2017 йил “28” июндаги 5-сонли баённома).

I. Ўқув фанининг долзарблиги ва олий касбий таълимдаги ўрни

Мазкур дастур “Чет тилини эгаллаш умумевропа компетенциялари: ўрганиш, ўқитиш ва баҳолаш” тўғрисидаги ҳужжатда келтирилган меъёрий талаблар, 5A120102– Лингвистика (роман-герман тиллари) магистратура мутахассислигининг Давлат таълим стандарти ва намунавий ўқув режасига мувофиқ такомиллаштирилди. Ушбу дастур доирасида магистрантларнинг чет тилда коммуникатив компетенцияларини (лингвистик, ижтимоий-лингвистик, дискурсив, ижтимоий, ўқув-когнитив) ривожлантириш назарда тутилади.

Дастур кўйидаги тамойилларга асосланган:

- дастур чет тили таълими узлуксизлиги ва компетент ёндашув асосида ишлаб чиқилган;
- чет тилини ўргатиш фанлараро, интеграллашган, шахсга йўналтирилган ва коммуникатив-когнитив ёндашувлар асосида амалга оширилади;
- чет тилига ўргатиш магистр-лингвистларнинг коммуникатив компетенцияси, умуммаданий ва касбий компетенцияларини комплекс ва ҳар тарафлама шакллантиришга йўналтирилган;
- таълимнинг касбий йўналиши ўқув материали танлаш, лисоний материал ва нутқ модулларига ўргатиш каби методик жараёнларда ўз аксини топади;
- илмий услуб нутқига ўргатиш академик ёзув ва нотиклик санъати техникаларини ўргатиш асосида амалга оширилади;
- касбий чет тили коммуникатив компетенциясини такомиллаштиришда алоҳида эътибор мустақил ишга қаратилган.

Мустақил иш ахборот технологиялар ва илмий тадқиқотни лойиҳалаштириш методикасини қўллаган ҳолда оғзаки ва ёзма вазифаларни бажаришни ўз ичига олади.

Ушбу дастур умуммутахассислик интеграллашган курсининг етакчи фанларидан бири ҳисобланади. Фанни ўрганиш жараёнида магистрантлар бакалаврият босқичида олган билимларини янада чуқурлаштириш билан бир қаторда нутқий фаолиятнинг барча турлари бўйича (тинглаб тушиниш, гапириш, ўқиш, ёзув) малака ва кўникмаларини ривожлантирадидилар.

II. Ўқув фанининг мақсади ва вазифаси

Фаннинг мақсади - C1+ даражасида (CEFR) чет тили компетенциясини эгаллаш, магистрантларнинг илмий-тадқиқот ва касбий малакалари, ҳамда мустақил ишлаш малака ва кўникмаларни ривожлантириш ва такомиллаштириш.

Фаннинг асосий вазифаси – талабаларнинг касбий, ижтимоий, кундалик мулоқот жараёнида тил бирликларининг қўлланилиш хусусиятлари ва меъёрлари бўйича билимларини такомиллаштириш ва чуқурлаштиришдан иборат.

Фан бўйича талабаларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйдаги талаблар қўйилади. **Магистрант:**

- тилни маданият билан ўзаро боғлиқликда ўрганиш, нутқ модуллари (тинглаб тушуниш, гапириш, ўқиш, ёзув), тили ўрганилаётган халқнинг ахлоқий меъёрларини; илмий ва соҳага оид конференция, давра суҳбатлари, мунозара (жонли ёки воситали) ларда мулоқотни бошлаш, олиб бориш ва яқунлай билиш тўғрисида **тасаввурга эга бўлиши;**

- турли жанрдаги илмий матнларнинг структурасини, мазмунини таҳлил қилиш; илмий соҳа ва маданиятлараро мулоқотнинг барча жабҳаларида тил соҳибларига адекват равишда турли жанр ва услубдаги матнларни тушуниш, таҳлил этиш ва тузиш; оғзаки ва ёзма матнларни тушуниш ва тузиш стратегияларини, ҳамда касбий фаолиятда мулоқотнинг перцептив, интерактив ва информацион тактикаларини эгаллаш; библиографик ҳаволаларни, иқтибосларни тўғри расмийлаштира олишни **билиши ва улардан фойдалана олиши;**

- республика, ўқув юртлараро илмий анжуман ва семинарларда сўзга чиқиш мақсадида нотиклик санъати; илмий тадқиқот ишини ёзиш; илмий ахборотни излаб топиб, интерпретация қила билиш; сараланган ахборотни матнларда умумлаштириш, кенгайтириш ва торайтириш; танқидий фикрлаш кўникмаларини такомиллаштириш; лисоний воситаларни таҳлил қилиш, қиёслаш, синтез ва баҳолаш мақсадида рефлексив кўникмаларни; чет тилини амалиётда, илмий тадқиқот ва лойиҳалаштириш фаолиятда қўллаш билан боғлиқ бўлган касбий **кўникмаларига эга бўлиши керак.**

III. Асосий қисм (амалий машғулотлар)

Тинглаб тушуниш:

- кенг қамровли мавҳум ва мураккаб мавзулардаги матнлар;
- кенг кўламдаги идиоматик иборалар ва оғзаки нутқ намуналарига бой аудио тасмалар, ахборот ва оммавий эълонлар (масалан, темир йўл вокзали, спорт майдончасидаги эълонлар);
- гуруҳ муҳокамасидаги асосий ва бошқа иштирокчилар ўртасидаги мураккаб мулоқот;
- теледастур ва фильмлар;
- ўрганилаётган тил соҳибни бўлган ва бўлмаган сўзлашувчиларнинг турли расмий ва норасмий доиралардаги ёки таълим муассасаларидаги аутентик оғзаки нутқ намуналари;
- соҳага оид маърузалар, баҳс-мунозаралар.

Гапириш:

Диалогик нутқ:

- шахслараро мулоқот ва суҳбатлар;
- оммавий мунозаралар ва расмий муҳокама;

- ўз мутахассислик соҳасига оид бўлмаган мавҳум ва мураккаб мавзулардаги маърузалар ва мулоқотлар;
- ишга қабул қилувчи ёки ишга кирувчи сифатида интервьюда қатнашиш;
- аудиторияда қўлланиладиган иборалар.

Монологик нутқ:

- кўрсатмалар;
- тақдимотлар;
- конкрет ёки мавҳум мавзулар бўйича ўз мулоҳазасини билдириш ва уни асослай олиш;
- ўз фикрини асосланган тарзда ифода этиш;
- фикрлар, муҳокама ёки соҳага оид мақола юзасидан умумлашган хулоса чиқариш.

Ўқиш:

- ижтимоий, мутахассислик ёки таълим соҳаларида учраш эҳтимоли бўлган бирмунча узун ва мураккаб матнлар;
- бадиий ва илмий-оммабоп китоблар, шунингдек адабий журналлар;
- газета ва журналлар;
- йўриқномалар (қўлланмалар, таомнома китоблари ва ҳоказо);
- реклама материаллари;
- турли маълумотнома шакллари, ўқитувчи кундалиги, сўровномалар;
- расмий хатлар, электрон хатлар ва ҳоказо (меморандумлар, маърузалар, танқидий баёнотлар/мақолалар, илмий ишлар).

Ёзув:

- маълумотнома шакллари ва сўровномалар;
- иш ва мутахассисликка доир хатлар;
- мавзу танлаш баёоти;
- резюме;
- тезис;
- мини-диссертация;
- таҳлиллар;
- маърузалар;
- иншолар;
- грант ва стипендиялар учун таклиф ва мулоҳазалар;
- расмий ҳужжатлар (шартномалар, битимлар).

Тил материали:

- нутқнинг лексик жиҳати;
- юқорида қайд этилган мавзуларга оид лексика;
- таълим ва мутахассисликка оид лексика;
- сўз яшаш моделлари ва қисқартмалар;
- нуқтаи назар ва қарашларни ифодаловчи сўз ва иборалар.

Нутқнинг грамматик жиҳати:

- ихтисослашган матнлардаги грамматик структуралар (масалан, илмий иншоода мажҳул нисбатнинг қўлланилиши);
- дискурс намуналари (масалан, грамматик, лексик ёки мазмун жиҳатдан боғланиш);
- боғловчилар;
- артикл ва белгиловчилар (детерминантлар).

Социолингвистик компетенция

- тилнинг маданият жиҳатлари (масалан, идиомалар, мақоллар ва ҳоказо);
- хулқ-атвор, ўзини тутиш ва этикет қоидалари;
- новербал коммуникация воситалари;
- ижтимоий ва илмий доирага хос тарзда тилни мослаштириш;
- маданиятлараро мулоқотни чуқурроқ тушуниб етиш;
- ўзга миллат вакилларига нисбатан ҳурмат ва толерантлик;
- ўзга маданият ва турли вазиятларга мослашиш.

Прагматик компетенция

- нутқни тушуниш, талқин этиш ва сўзлашдаги тегишли стратегия ва услублар;
- турли дискурслар таркиби ва мазмунини билиш;
- мулоқотдаги бўшлиқларнинг олдини олиш мақсадида тил камчиликларини бартараф этиш;
- расмий ва норасмий доираларда нутқни бўлиш, аниқлик киритиш, бошқача талқин этиш, жумлаларни тузатиш, тўлдириш ва ҳоказо стратегиялар.

IV. Амалий машғулотлар бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотлар учун қуйидаги нутқий мавзулар тавсия этилади:

Ҳозирги замон дунё муаммолари: гиёҳвандлик, терроризм, жиноят ва жазо, экология, этник низолар, бедаво касалликлар.

Илмий-техник прогресс ва унинг башариятга бўлган таъсири: биоинженерия, нанотехнология, замонавий ахборот воситалари, илғор технологиялар (компьютер, интернет, айпэд), ароф-муҳитнинг ифлосланиши, ишсизлик.

Маданиятлараро зиддиятлар: диний ақидапарастлик, аёлларнинг жамиятдаги ўрни, жинслараро муаммолар, авлодлар зиддияти, тенг ҳуқуқлилик.

Замонавий қадриятлар: ватанпарварлик, маданият ва маънавият, диний, миллий толерантлик.

Соғлиқни сақлаш тизими: соғлом турмуш тарзи, соғлиқни сақлаш органлари, тиббиётнинг Шарқ ва Ғарбда ривожланиши, Ибн Сино - тиббиёт асосчиси, анъанавий ва ноанъавий тиббиёт турлари.

Ўзбекистон ва тили ўрганилаётган мамлакатларнинг замонавий таълим тизими: ўқув муассасаларининг турлари, таълим босқичлари, таълим моделлари, магистратурада таълим, чет элда таълим олиш.

Касбий ўсиш: ўқитувчи, таржимон, муҳаррир, раҳбар, шахсий хислатлар ва хулқ-атвор.

Магистрантнинг илмий-тадқиқот амалиёти: нотиклик санъати, илмий мақола, илмий маъруза, презентация, илмий конференция ва симпозиум, тақриз, менинг диссертациям, мини-ҳимоя, илмий лойиҳалар, муаллиф ҳуқуқи ва патент.

Таълимнинг асосий мазмунига лисоний материал, маданиятлараро билимлар, нутқ фаолиятининг турлари киради. Дастурда нутқ фаолиятининг ҳар бир тури модул сифатида белгиланган (тинглаб тушуниш, гапириш, ўқиш, ёзув). Модулларни эгаллаш жараёни интеграллашган ҳолда олиб борилади.

Асосий чет тили (C1+) курси таълими иккита алоҳида босқични ўз ичига олади: умумтаълим ва касбий. Биринчи босқич ижтимоий, маиший соҳаларда оғзаки ва ёзма нутқ чет тили компетенциясини такомиллаштиришга қаратилган. Иккинчи босқич – илмий услубдаги оғзаки ва ёзма нутқни эгаллашга мўлжалланган.

Асосий чет тили (C1+) курси бўйича нутқий модулларни ўргатиш жараёнида магистрантлар илмий адабиётлардан фойдаланиш ва унга тўғри ёндашиш ҳамда фикрни оғзаки ва ёзма тарзда илмий услубда баён этишнинг асосий усуллари, нотиклик санъати, академик ёзув, илмий тадқиқот олиб бориш кўникмаларини эгаллайдилар. Асосий ўқув материали сифатида аутентик материаллар (публицистик, бадиий, энциклопедик, шахсий ва расмий мазмундаги хатлар), ҳамда аудио- ва видео матнлар хизмат қилади. Асосий диққат-эътибор матннинг коммуникатив, мантиқий ва мазмуний жиҳатларини таҳлил этишга қаратилган (матннинг функционал-стилистик хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда). Алоҳида эътибор магистрантларнинг илмий матнлар (мақолалар, тезислар, тақризлар, шарҳлар, рефератлар, аннотациялар, библиографик хрестоматиялар) билан ишлашига қаратилган. Бу эса, ўз навбатида, илмий матнларнинг структура ва мазмун жиҳатидан кўрилишини билиш, ҳамда уларни тузиш ва амалиётда қўллаш кўникмаларини билишни талаб этади. Матннинг ахборот ва мазмун жиҳатларини таҳлил этиш жараёнида таҳлил қилинаётган матнлардан кўрилаётган масаланинг моҳиятини, тақлиф этилаётган усулларнинг мазмунини аниқлаш, матндан керакли ахборотни чиқариб олиш тажрибаларига эга бўладилар. Турли жанрдаги илмий матнларни яратиш мақсадида магистр-лингвист академик ёзув техникаларини эгаллайди. Машғулотлар эса илмий услубни (танқидий таҳлил, синтез, баҳолаш, олинган ахборотни тўғри етказа билиш, ахборотни ихчамлаштириш ва кенгайтириш ва ҳ.к.) ўринли ва фаол қўллаш билишни ривожлантиришга қаратилган.

Амалий машғулотларни ташкил этиш юзасидан кафедра томонидан кўрсатма ва тавсиялар ишлаб чиқилади. Унда талабалар асосий чет тили бўйича олган билим ва кўникмаларини турли матнлар, амалий тақдимотлар, кейслар, турли хил иншолар, гуруҳ муҳокамалар, баҳс-мунозаралар орқали янада бойитадилар. Шунингдек, дарслик ва ўқув қўлланмалар асосида талабалар билимларини мустаҳкамлашга эришиш, тарқатма материаллардан фойдаланиш, илмий мақолалар ва тезисларни чоп этиш орқали талабалар билимини ошириш, мавзулар бўйича тақдимотлар, баҳс-мунозаралар ўтказиш ва бошқалар тавсия этилади.

V. Мустақил таълим ва мустақил ишлар

- Берилган мавзу бўйича қўшимча тил материали йиғиш, уни таҳлил қила олиш (Library research, Reading Log, Writing Assignment);
- Дебатларга тайёргарлик кўриш: Илмий-техник прогресс ва уни инсониятга бўлган таъсири: биоинженерия, нанотехнология, замонавий ахборот технологиялари, атроф-муҳитнинг ифлосланиши, ишсизлик. Ўзбекистон ва тили ўрганилаётган мамлакатларнинг замонавий таълим тизими. Таълим муассасаларининг турлари, таълим босқичлари, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, магистратурада таълим, чет элда таълим олиш;
- Илмий мақолалар ёзиш;
- Презентация устида ишлаш: Ҳозирги замон дунё муаммолари: Гиёҳвандлик, терроризм, жиноят ва жазо, экология, этник низолар, касалликлар. Соғлиқни сақлаш тизими: Соғлом турмуш тарзи, соғлиқни сақлаш, тиббиётнинг Шарқ ва Ғарбда ривожланиши, анъанавий ва ноанъавий тиббиёт турлари;
- гуруҳ муҳокамасига тайёрланиш: ватанпарварлик, маданият ва маънавият, диний, миллий толерантлик, экология муаммолари, замонавий ахборот технологиялари;
- лойиҳалар ишлаб чиқиш;
- мини-диссертацияни презентация қилиш;
- илмий семинарларда иштирок этиш.

Талабаларнинг мустақил иши дастурнинг асосий бўлимлари асосида режалаштирилади ва қуйидаги иш турларини назарда тутлади:

- танланган мавзу бўйича қўшимча тил материали йиғиш, уни таҳлил қила олиш (Library research, Reading Log, Writing Assignment);
- илмий устахоналарда қатнашиш (Scientific workshops, Tutorial);
- сўз бойлигини кенгайтириш (Programme of vocabulary development);
- мини – диссертация ёзиш;
- тил воситаларининг оғзаки ва ёзма нутқда қўлланиш имкониятлари билан янада кенгроқ танишиш;

-муайян кўрсатмалар бўйича берилган топшириқларни ёзма бажариш талаб этилади.

VI. Асосий ва қўшимча ўқув адабиётлар ҳамда ахборот манбалари¹

Асосий адабиётлар

1. Bakieva G.H., Iriskulov M.T., Isamammedova N.N., Kim O.G. English for Professional Development. Олий таълим муассасалари магистратура бўлими талабалари учун Асосий чет тили (чет тили) фанидан дарслик. -Tashkent, 2011.
2. Kirkpatrick B., Mok R. Read and Understand. Japan, 2008.
3. Hyland K. English for Academic Purposes. An advanced resource book. London – New-York: Routledge, 2006
4. Bailey S. Academic Writing. A handbook for international students. London – New-York: Routledge, 2006
5. Evans V. Successful writing. Berkshire. 2000.
6. Абдушукурова Л.А., Каримова И.А. «Français 3ème» Тошкент, 2009
7. Абдушукурова Л.А., Каримова И.А. «Presse française», Тошкент, 2011
8. Абдуразаков М.А., Климова А.А. Гродзинская Т.В. «Manuel de français», Тошкент, 1982.
9. Мошенская Л.О., Арутюнян О.С. «Аналитическое чтение. Пособие по французскому языку: Учебн. пособие». – М., Высш. шк., 1986
10. Маматов М. Исмоилов Ю. ва б. Deutsch für Hochschulen. Ташкент. 2003
11. Delfin Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache. Lehrbuch Arbeitsbuch. Ismaning 2001
12. Em – Brückenkurs. Kursbuch und Arbeitsbuch. Deutsch als Fremdsprache für die Mittelstufe. Ismaning Max Hueber Verlag 2002
13. Чичин А.В. Учебник испанского языка. М. 2002.
14. Фирсова Н.М. Испанский речевой этикет. М. 1991
15. Lipatova O.I. Desarrolle sus conocimientos de español. М. 2003

Қўшимча адабиётлар

16. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент, “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 29 б.
17. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 47 б.

---

¹ Адабиётлар рўйхатида ОТМ ахборот-ресурс марказлари имкониятлари, соҳага оид замонавий манбалар ва ҳар бир тил хусусиятлари инобатга олинган ҳолда қўшимчалар киритилиши мумкин.

18. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажгимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курамиз. “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 485 б.
19. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида” ги ПФ-4947-сонли Фармони. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 6-сон, 70-модда
20. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалиқ қоидаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил яқунлари ва 2017 йил истиқболларига бағишланган мажлисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг нутқи. // Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 16 январь, №11.
21. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси – Т.: Ўзбекистон, 2014. – 46 б.
22. Fried-Booth D.L. Resource Books for Teachers: Project work. – Oxford: Oxford University Press, 1986.
23. Fine Clouse B. The Student Writer. Editor and Critic. -Mc. Craw-Hill, Inc., 1992.
24. Long Richards A. Methodology in TESOL. Book for reading. –USA: Newbury House Publishers, 1987.
25. Robinson C., Parker H. Themes for Listening and Speaking. – Liverpool: University of Liverpool Press, 1992.
26. Collie J., Slater S. Cambridge Skills For Fluency: Listening 3. –Cambridge: Cambridge University Press, 1993.
27. Rames A. Exploring through Writing. –NewYork, 1992.
28. Sanabria K. Academic Listening Encounters: Life in Society. – Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
29. Dreyer H.Schmidt R . Lehr-und Übungsbuch der deutschen Grammatik. Verlag für Deutsch 2009.
30. Anglizismen Wörterbuch. De Gruyter. Berlin. 2001.
31. Das große Lexikon der sprichwörtlichen Redensarten. Herder. Freiburg-Basel-Wien. 1991.
32. Duden. Richtiges und gutes Deutsch. Band 9. München 1996.
33. Duden. Das Fremdwörterbuch. Band 5. 1996.
34. Manekeller W. Bürokorrespondenz – professionell und überzeugend. München 1996.
35. Wagner W. Kulturschock Deutschland. Rotbuch Verlag. 1996.
36. Usbekistan durch Raum und Zeit. Der sozio-kulturelle Almanach. Sug’ diana nashriyoti. Taschkent 2011.
37. Кумарьян Т.И. Пособие по испанском языку М. 1994.
38. Conjunto. Revistas y periódicos uzbekos, rusos y españoles. М. 2003.

Интернет сайтлари

40. <http://www.learnenglish.org.uk/>

41. www.educationuk.org
42. <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/>
43. <http://www.channel4.com/learning/>
44. <http://www.better-english.com/exerciselist.html>
45. <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/business/index.shtml>
46. <http://www.englishclub.com/index.htm>
47. <http://www.bbc.co.uk/schools/teachers>
48. <http://education.leeds.ac.uk/edu-mwe/eltwww.htm>
49. www.teachertrainingvideos.com
50. www.francophonie.hacherre-livre.com
51. www.portail.lettres.net
52. www.ziyonet.uz
53. www.edu.uz

